

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Рішення Вченої Ради
ПВНЗ «Європейський університет»
(Протокол № 5 від 24.05.2024)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора
ПВНЗ «Європейський університет»
від 27.05.2024 № 45

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ
ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
ПВНЗ «ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Київ 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у ПВНЗ «Європейський університет» (далі - Положення) розроблено відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Фахову передвищу освіту».

1.2. Дане Положення спрямоване на:

1.2.1. систематизацію навчального матеріалу, свідоме його засвоєння здобувачами вищої освіти та стимулювання здобувачів до систематичної активної роботи впродовж навчального року;

1.2.2. забезпечення відкритості контролю, що включає ознайомлення здобувачів на початку вивчення дисципліни з контрольними завданнями та всіма формами контрольних заходів і критеріями їх оцінювання та недопущення розбіжностей між завданнями, що виносяться для контролю і програмою дисципліни;

1.2.3. створення належних умов для засвоєння програмового матеріалу і підготовки до контрольних заходів, що досягаються шляхом чіткого їх розмежування за змістом і в часі;

1.2.4. розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності роботи викладачів.

1.3. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів за всіма видами навчальних робіт здійснюється з предметів загальноосвітньої і професійної підготовки та проводиться за поточним та підсумковим контролем.

1.4. **Знання** - результат процесу пізнання діяльності, її перевірене суспільною практикою і логічно упорядковане відображення в свідомості людини. Знання - категорія, яка відбиває зв'язок між пізнавальною і практичною діяльністю людини. Знання виявляються в системі понять, суджень, уявлень та образів, орієнтовних основ діяльності тощо, яка має певний обсяг і якість. Знання можливо ідентифікувати тільки, коли вони проявляються у вигляді вмінь виконувати відповідні розумові або фізичні дії.

1.5. Основою у процесі оцінювання знань є рівень знань.

1.5.1. Рівні сформованості знань щодо змісту навчального елемента:

1.5.1.1. *ознайомчо-орієнтований* - здобувач має орієнтоване уявлення щодо понять, які вивчаються, здатний відтворювати формулювання визначень, законів тощо, вміє вирішувати типові завдання шляхом підставлення чисельних даних;

1.5.1.2. *понятійно-аналітичний* - здобувач має чітке уявлення та поняття щодо навчального об'єкта, здатна здійснювати смислове виділення, пояснення, аналіз, перенесення раніш засвоєних знань на типові ситуації;

1.5.1.3. *продуктивно-синтетичний* - здобувач має глибоке розуміння щодо навчального об'єкта, здатна здійснювати синтез, генерувати нові уявлення, переносити раніш засвоєні знання на нетипові, нестандартні ситуації.

1.6. **Компетентності** – це динамічна комбінація знань, вмінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, яка визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність.

- **інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

- **загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

- **спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

1.7. Програмні результати навчання - знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

1.7.1. Якість знань визначається характеристиками, які взаємопов'язані між собою та доповнюють одна одну:

1.7.1.1. повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою; глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань; гнучкість знань - уміння застосовувати набуті знання у стандартних і

нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих;

1.7.1.2. системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;

1.7.1.3. міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

1.8. Оцінювання знань - визначення й вираження в умовних одиницях (балах), а також в оцінних судженнях викладача знань, умінь і навичок здобувачів відповідно до вимог навчальних програм.

1.9. Критерії оцінювання - це ті положення, врахування яких є обов'язковим при виставленні тієї чи іншої оцінки.

1.10. Об'єктом оцінювання знань і умінь здобувачів є програмний матеріал з відповідних навчальних дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого, відповідно, перевіряється під час поточного і підсумкового контролю.

1.11. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять. Поточний контроль застосовується з метою перевірки знань з окремих складових навчальної програми з даної дисципліни, а саме - матеріалу, викладеного на лекціях; питань, розглянутих та обговорених на семінарських (практичних, лабораторних, індивідуальних) заняттях та матеріалу, опрацьованого самостійно.

1.12. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння і засвоєння певного матеріалу, вироблених навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислити зміст теми чи розділу, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал.

1.13. Форми та методи поточного контролю визначаються кафедрами (цикловими комісіями).

1.14. Підсумковий контроль включає семестрову атестацію та атестацію здобувачів освіти.

1.15. Семестрова атестація проводиться у формах семестрового екзамену або семестрового заліку з конкретної навчальної дисципліни.

1.16. Семестровий екзамен - це форма підсумкової атестації засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр.

1.17. Семестровий залік - це форма підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння здобувачом теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних, семінарських заняттях та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни за семестр.

1.18. *Атестація здобувача освіти* - це встановлення відповідності засвоєних здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів освіти.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2.1. Ефективність усього процесу оцінювання залежить від його об'єктивності. Оцінка за успішність не повинна залежати від тих чи інших особливостей поведінки здобувачів або особистих непорозумінь з викладачами. Об'єктивне оцінювання означає суворе дотримання встановлених норм і критеріїв оцінки, її вмотивованості та обґрунтованості, а також врахування ступеню навченості, тобто повноту, глибину, ґрунтовність, систематичність знань.

2.2. Форми і методи проведення контрольних заходів та критерії оцінювання виконання того чи іншого завдання поточного або підсумкового контролю визначаються кафедрою (цикловою комісією), включаються до програм навчальних дисциплін і доводяться до відома здобувачів.

2.3. Критерії комплексного оцінювання повинні доводитись до здобувачів, як правило, на початку вивчення навчальної дисципліни.

2.4. Критеріями оцінювання можуть бути:

2.4.1. а) при усних відповідях:

2.4.1.1. повнота розкриття питання;

2.4.1.2. логіка викладення матеріалу, культура мовлення;

2.4.1.3. впевненість, емоційність та аргументованість відповіді;

2.4.1.4. здатність аналізувати, уміння робити порівняння та висновки.

б) при виконанні письмових завдань:

2.4.1.5. повнота розкриття питання;

2.4.1.6. цілісність, систематичність, логічна послідовність викладення матеріалу;

2.4.1.7. наявність аналітичних міркувань, порівнянь та висновків;

2.4.1.8. акуратність оформлення письмової роботи;

2.4.1.9. застосування при підготовці матеріалу комп'ютерної техніки, різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

2.5. Для визначення ступеню оволодіння навчальним матеріалом із подальшим його оцінюванням рекомендується застосовувати наступні рівні досягнень здобувачів.

2.6. Найвищий рівень: здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, успішно розв'язує завдання підвищеної складності, аргументовано висловлює свої думки, виявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань, при виконанні самостійної роботи.

2.7. Високий рівень: здобувач володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, здатний вільно його аналізувати та формулювати висновки, проте у відповідях допускає деякі неточності.

2.8. Достатній рівень: здобувач володіє достатнім обсягом навчального матеріалу за програмою навчальної дисципліни, здатний його аналізувати та робити висновки, проте допускає суттєві неточності.

2.9. Середній рівень: здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях, проте не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків.

2.10. Низький рівень: здобувач володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, не здатний його самостійно

аналізувати та робити висновки, проте виконання завдань задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.

2.14. Кожну оцінку рівня досягнень здобувача викладач повинен аргументовано умотивувати.

2.15. Після завершення підсумкової атестації з дисципліни оцінка здобувача із засвоєння дисципліни за 100-бальною шкалою (також й оцінки за виконання іншого виду навчальної роботи) переводиться у національні оцінки (“Відмінно”, “Добре”, “Задовільно”, “Незадовільно”) та оцінки ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»),

2.16. Результати складання заліків оцінюються за національною двобальною шкалою: “Зараховано” чи “Не зараховано” та відповідними оцінками ЄКТС.

2.17. Встановлюється порядок перерахунку показників нормованої 100- бальної шкали оцінювання в традиційну 4-бальну шкалу та європейську шкалу ЄКТС:

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів

Сума балів	Оцінка ЄКТС	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентості	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
1	2	3	4	5	6	7
90-100	A	Відмінно	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Дуже добре	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	(конструктивно-варіативний)	Добре	Зараховано
74-81	C	Добре	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок			
64-73	D	Задовільно	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності		Задовільно	
60-63	E	Достатньо	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	Середній (репродуктивний)		
35-59	FX	Незадовільно	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно	Незараховано
1-34	F	Незадовільно з	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни			

2.18. Видами оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти є поточне, семестрове оцінювання, підсумкова атестація здобувачів освіти, яку здійснює екзаменаційна комісія.

3. ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Поточний контроль полягає в оцінюванні рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретних робіт, повноти та якості засвоєння здобувачами навчального матеріалу та виконання індивідуальних завдань відповідно до робочої програми навчальної дисципліни (предмета) і здійснюється викладачами впродовж семестру.

3.2. Об'єктом поточного контролю є знання, уміння й навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності. Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завданнями є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння й первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

3.3. Формами поточного контролю є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; тестування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання здобувачами різних видів письмових робіт; взаємоконтроль здобувачів у парах і групах; самоконтроль тощо.

3.4. В умовах упровадження НМТ особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи викладача на парі.

3.5. Поточний контроль практик здійснюється керівником практики відповідно до програми та графіка її виконання.

4. СЕМЕСТРОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Семестрове оцінювання проводиться у формі семестрового екзамену, диференційованого заліку, підсумкової оцінки за семестр, передбачених навчальним планом. Особливості різних форм семестрового оцінювання та шкала оцінювання результатів навчання визначаються Положенням.

4.3. З дисципліни, яка вивчається впродовж двох і більше семестрів, підсумковий контроль здійснюється у формах, передбачених програмою дисципліни.

4.4. Загальна підсумкова оцінка проставляється за результатами семестру у вигляді диференційованого заліку.

4.5. Семестрове оцінювання у формі заліку (диференційованого) проводиться у формах, передбачених навчальним планом. Результати заліків оприлюднюються в відомості успішності.

4.6. Семестрове оцінювання у формі екзамену проводиться за розкладом екзаменаційної сесії з обов'язковою присутністю здобувачів.

4.6.1. *Семестровий екзамен* - це одна з основних форм підсумкового контролю рівня і якості засвоєння здобувачами теоретичних знань та практичних умінь і навичок з окремої навчальної дисципліни за семестр.

4.7. Семестрове оцінювання може проводитися в усній або письмовій формах, тестуванні з використанням технічних засобів, а також поєднання різних форм

контролю. Форма проведення семестрового оцінювання зазначається в програмі навчальної дисципліни.

4.8. Екзаменаційна сесія проводиться в терміни, визначені навчальним планом і затверджені графіком освітнього процесу. Розклад екзаменаційної сесії готується структурним підрозділом й доводиться до відома викладачів і здобувачів не пізніше, як за тиждень до початку сесії. Час і місце проведення екзамену дозволяється змінювати тільки за погодженням із навчальною частиною Університету.

4.9. Здобувач може одержати позитивну оцінку з семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, передбачені програмою навчальної дисципліни.

4.10. Здобувачі, які одержали під час семестрового контролю більше шести незадовільних оцінок, відраховуються з Університету. Здобувачам, які отримали менше шести незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру (відповідно до графіку ліквідації академ. заборгованостей).

5. ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ (КУРСОВОЇ РОБОТИ)

5.1. Особливим видом заліку є захист курсового проєкту (курсової роботи). Курсовий проєкт (курсова робота) є окремим освітнім компонентом, тому для оцінювання роботи здобувачів розробляються окремі методичні рекомендації.

5.2. Залік проводиться у формі усного захисту курсового проєкту (курсової роботи) перед комісією.

5.3. Методичні рекомендації курсового проєкту (курсової роботи) доводиться до здобувачів разом із завданням на курсовий проєкт (курсову роботу).

5.4. Методичні рекомендації курсового проєкту (курсової роботи) складається за типом і має, як правило, дві складові:

- змістовна – характеризує якість пояснювальної записки, текстового та графічного (ілюстративного) матеріалу: дотримання встановленого графіка виконання курсового проєкту (курсової роботи), сучасність та обґрунтування прийнятих рішень, правильність застосування методів аналізу і розрахунку, якість оформлення, виконання вимог нормативних документів, якість графічного матеріалу і дотримання вимог стандартів тощо;
- складова захисту – характеризує якість захисту курсового проєкту (курсової роботи): якість доповіді, ступінь володіння матеріалом, ступінь обґрунтування прийнятих рішень, вміння захищати свою думку, відповідей на запитання членів комісії з проведення семестрового контролю тощо.

5.5. В описі методичних рекомендацій курсового проєкту (курсової роботи) мають бути розкриті система і критерії оцінювання всіх характеристик змістовної складової та складової захисту.

5.6. Після захисту курсового проєкту (курсової роботи) комісія з проведення семестрового контролю підсумовує бали за змістовною складовою та складовою захисту, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою.

6. ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

6.1. Особливим видом заліку є захист практики. Практика є окремим освітнім компонентом, тому для оцінювання здобувачів з практики розробляються окремі програми.

6.2. Залік проводиться у формі усного захисту результатів практики перед комісією.

6.3. Методичні рекомендації з практики складається і має, як правило, дві складові:

- змістовну – призначена для оцінювання керівником практики з боку бази практики діяльності здобувача під час проходження практики;
- складову захисту – призначена для оцінювання захисту результатів практики комісією, що включає оформлення звіту про практику, презентацію здобувача результатів проходження практики під час захисту звіту, відповідей на запитання членів комісії тощо.

6.4. За результатами захисту комісія підсумовує бали за змістовною складовою та складовою захисту, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою.

7. ОЦІНЮВАННЯ АТЕСТАЦІЇ

6.1. Атестація здобувачів проводиться у формі атестаційного екзамену з окремих дисциплін (комплексного кваліфікаційного екзамену) або/та захисту кваліфікаційної роботи.

6.2. Методичні рекомендації для атестації розробляється випусковою кафедрою окремо для кожної форми атестації (атестаційного екзамену з кожної дисципліни, комплексного кваліфікаційного екзамену, захисту кваліфікаційної роботи) та доводиться до здобувачів, як правило, до початку практики, яка передує атестації.

7.1 ОЦІНЮВАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ (КОМПЛЕКСНИЙ АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН)

7.1.1 В програмі для атестаційного екзамену (комплексного кваліфікаційного екзамену) включає оцінювання кожного екзаменаційного запитання (завдання).

7.1.2 В програмі визначаються критерії оцінювання відповідей здобувачів на окремі екзаменаційні запитання (завдання).

7.1.3 Під час розроблення критеріїв оцінювання атестаційного екзамену (комплексного кваліфікаційного екзамену) необхідно зважати на те, що:

- максимальна кількість балів, яка нараховується за виконання окремого запитання (завдання, етапу рішення), має враховувати рівень його важливості та складності;
- зниження максимальної кількості балів має враховувати найбільш типові помилки здобувачів при виконанні певних завдань;
- нижня межа позитивного оцінювання окремого запитання (завдання, етапу рішення) має бути не менше 60% від балів, визначених для цього запитання (завдання, етапу рішення), а негативний результат оцінюється у 0 балів.

7.1.4 У разі проведення атестаційного екзамену (комплексного кваліфікаційного екзамену) в усній формі кожний член екзаменаційної комісії оцінює відповідь здобувача з кожного запитання у балах згідно з критеріями оцінювання. Якість відповідей здобувача на додаткові запитання членів екзаменаційної комісії має враховуватися в оцінюванні запитань екзаменаційного білета.

7.1.5 Після закінчення атестаційного екзамену, на закритому засіданні екзаменаційної комісії, визначається бал оцінювання членами екзаменаційної комісії кожного запитання. Сума цих балів переводиться до оцінок за університетською шкалою.

7.2. ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

7.2.1 Програма для кваліфікаційної роботи включає оцінювання:

- якості кваліфікаційної роботи – оцінюється якість текстового та графічного (ілюстративного) матеріалу (сучасність та обґрунтування прийнятих рішень, правильність застосування методів аналізу і розрахунку, якість оформлення, виконання вимог нормативних документів, якість графічного матеріалу і дотримання вимог стандартів тощо);
- захисту кваліфікаційної роботи – оцінюється якість захисту кваліфікаційної роботи (якість доповіді, ступінь володіння матеріалом, ступінь обґрунтування прийнятих рішень, вміння захищати свою думку тощо).

7.2.2 В описі програми для кваліфікаційної роботи мають бути розкриті система і критерії оцінювання всіх характеристик з урахуванням:

- обґрунтованості актуальності та новизни теми;
- належного науково-теоретичного рівня змісту роботи;
- ступеня самостійності проведеного дослідження;
- дотримання норм оформлення роботи;
- наукового стилю викладу;
- вміння стисло й послідовно донести сутність і результати дослідження;
- здатності аргументовано захищати власні ідеї, гіпотези, вести наукову дискусію;
- належної культури наукового мовлення.

7.2.3 Після захисту кваліфікаційної роботи кожний член екзаменаційної комісії підсумовує бали за складовою якості кваліфікаційної роботи та складовою захисту кваліфікаційної роботи, зводить до рейтингової оцінки, і далі на закритому засіданні екзаменаційної комісії підраховується оцінка, яка переводиться до оцінок за університетською шкалою.